

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра екології, охорони навколишнього
середовища та здорового способу життя

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва курсу	Екологічний менеджмент і аудит
Викладач (-і)	Медведєва Ольга Володимирівна , кандидат біологічних наук, доцент, завідувачка кафедри екології, охорони навколишнього середовища та здорового способу життя
Контактний телефон викладача	050 93 94 303
Е-mail викладача	medvedevaol2020@gmail.com
Формат дисципліни	Денна, заочна
Обсяг та ознаки дисципліни	Вибіркова дисципліна, змістовних модулів 2. Форма контролю: екзамен. Загальна кількість кредитів – 4, годин – 120, у т. ч. лекцій 20 годин, практичні заняття – 16 годин, самостійна робота 84 години. Формат: очний (offline / face to face) / дистанційний (online). Мова викладання: українська. Рік викладання – 2023-2024 . .
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку індивідуальних занять зі студентами, розміщеному на інформаційному стенді кафедри та moodle.kntu.kr.ua; у режимі відео конференцій Zoom, через електронну пошту, Viber, Messenger за домовленістю.
Пререквізити	Особливі вимоги відсутні.

1. Мета і завдання дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Екологічний менеджмент і аудит» є: сформувати у студентів уявлення про системи управління та аудиту, відповідні механізми їхнього здійснення. Система управління полягає у розкритті змісту менеджменту, його функцій, поглибленому розумінні теоретико-методологічних і практичних уявлень про менеджмент у контексті

екологізації життєдіяльності людства, пошуку практичних дій на шляху до сталого екологічно безпечного розвитку суспільства. Системний виклад особливостей запровадження екологічного аудиту – від концептуальних положень загальнодержавного значення до конкретних типових процедур з практичними прикладами, які дають змогу вивчити і запровадити екоаудит на підприємствах, у галузях, регіонах. Курс дає цілісне уявлення про систему екоменеджменту та екоаудиту згідно з міжнародними стандартами серії ISO 14000.

2. Результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен знати:

- сутність предмету менеджменту і аудиту, їх об'єкти і суб'єкти;
- обов'язки і права екоаудиторів;
- сферу дії екоаудиту і менеджменту;
- порядок проведення екоаудиту.

Вміти:

- зібрати достовірну інформацію про виробничу діяльність об'єкту аудиту та оформити на її основі аудиторський висновок про його реальний екологічний стан;
- визначити ступінь екологічного ризику і безпеки здійснюваної діяльності;
- встановити відповідність об'єктів аудиту вимогам екологічного законодавства, санітарним та будівельним нормам і правилам;
- аналізувати вплив діяльності об'єктів екологічного аудиту на стан навколишнього природного середовища, здоров'я людей і якість природних ресурсів;
- оцінити ефективність, повноту обґрунтування і достатність заходів щодо охорони навколишнього природного середовища і здоров'я людей;
- підготувати об'єктивні та обґрунтовані еколого-економічні рекомендації та заходи на замовлення суб'єктів підприємницької діяльності щодо охорони навколишнього природного середовища і здоров'я людей.

3. Політика курсу та академічна доброчесність

Очікується, що здобувачі вищої освіти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлювати наслідки її порушення. При організації освітнього процесу в Центральнотукаїнському національному

університеті здобувачі вищої освіти, викладачі та адміністрація діють відповідно до: Положення про організацію освітнього процесу; Положення про організацію вивчення вибіркового навчальних дисциплін та формування індивідуального навчального плану ЗВО; Кодексу академічної доброчесності ЦНТУ.

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Екологічний аудит

Тема 1. Суть, мета, об'єкти і суб'єкти екологічного аудиту.

Тема 2. Документальне оформлення екологічного аудиту

Тема 3. Принципи екологічного аудиту

Тема 4. Критерії і докази екологічного аудиту

Тема 5. Процедури екоаудиту 1

Змістовий модуль 2. Екологічний менеджмент

Тема 6. Адміністративно-правові інструменти екологічного менеджменту

Тема 7. Екологічне законодавство. Правова відповідальність суб'єктів екоменеджменту.

Тема 8. Екологічна сертифікація та екологічна експертиза

5. Система оцінювання та вимоги

Види контролю: поточний, підсумковий. Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю здобувачів, усне опитування, письмовий контроль. Рейтинг студента із засвоєння дисципліни визначається за 100 бальною шкалою. Він складається з рейтингу навчальної роботи (засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи, виконання практичних, лабораторних та індивідуальних завдань), для оцінювання якої призначається 60 балів і рейтингу з атестації (екзамен) – 40 балів.

6. Рекомендована література

1. Андрушків Б. М. Основи менеджменту / Б. М. Андрушків, О. Є. Кузьмін. – Львів: Світ, 1995. – 294 с.

2. Екологічне управління: [підручник] / В. Я. Шевчук, Ю. М. Саталкін, В. М. Білявський та ін. – К.: Либідь, 2004. – 432 с.

3. Екологічний аудит: [підручник] / В. Я. Шевчук, Ю. М. Саталкін, В. М. Навроцький. – К.: Вища школа, 2000. – 344 с.
4. Екологічний менеджмент: [навч. посібн.] / За ред. В. Ф. Семенова, О. Л. Михайлюк. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 407 с.
5. Петровська М. А. Екологічний менеджмент: [навчальний посібник.] / М. А. Петровська. – Львів: Видавн. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2006. – 187 с.
6. Петровська М. Стандартизація, метрологія і сертифікація довкілля: навчальний посібник. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2010. – 420 с.
7. Царенко О. М. Основи екології та економіка природокористування / О. М. Царенко, О. О. Несветов, М. О. Кадацький. – Суми, 2001. – 323 с.
8. Скрипчук П. М. Менеджмент якості довкілля: [монографія] / П. М. Скрипчук. – Рівне: НУВГП, 2006. – 350 с.

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри екології, охорони навколишнього середовища та здорового способу життя протокол № 1 від 30 серпня 2023 р.